Тыднёвік Магілёўскі

№ 14 (14) 1.08.97.

РЭДАКТАРСКІЯ НАТАТКІ

Даўно не бачыліся...

Ліпень наша газета не выходзіла. Аб'яўляючы перапынак у рабоце, мы патлумачылі яго часам летніх вакацыяў, калі жыццё, асабліва жыццё палітычнае, зацікае, губляе вастрыню і, адпаведна, цікавасць і памыляліся. Неаднойчы пашкадавалі, што пазбавілі сваіх чытачоў аператыўнай інфармацыі і аналітычных матэрыялаў аб шэрагу ліпеньскіх падзей.

Напомнім. Шыкоўнае святкаванне прэзідэнцкага "дня рэспублікі" на фоне трагічных наследкаў стыхіі і гібелі дзяцей у аўтакатастрофе. Пазбаўленне акрэдытацыі, а цяпер і арышт творчай групы супрацоўнікаў ОРТ. Крыклівая чыноўная мітусня вакол II Зьезда Беларусаў свету. Замах усемагутнага Ціціянкова на будынак адзінага ў краіне Нацыянальнага Ліцэя. Амаль што поўнае задушэнне ўладамі міжнароднага фэстывалю "Магутны Божа".

А можна сказаць, і гэта таксама будзе праўдай, што ніякага інфармацыйнага і асветніцкага ўрону сваім чытачам мы не зрабілі. Шчыра прызнацца, бык за месяц толькі з дзесятак званкоў раздалося ў рэдакцыі: дзе газета? З аднаго боку, канешне, лета. Але з другога, і гэта нам падаецца пераканаўчым, — краіна наша ўсё больш ператвараецца ў таталітарную. А тут першая адметнасць страх і абыякавасць. Грамадства нібы раскалолася на паасобных людзей, дзе кожны выжывае сам, пазбягаючы калектывісцкіх дачыненняў, бо інтуітыўна адчувае, што гэта небяспечна. Усё часцей з розных бакоў можна пачуць: не чапайце вы мяне ні з вашым Лукашэнкам, ні з вашым Пазьняком! А гэта, між іншым, і не так дрэнна, калі, вядома, гэта не ўся "жыццёвая філасофія". Калі пайсці далей, пачаць сапраўды слухаць часцей сваё сэрца, покліч продкаў, калі паглядзець на дзяржаўных суседзяў, што таксама нядаўна набылі незалежнасць. Але не як палітычную цацку, а як падмурак свабоднага жыцця. Тады і ў нас людзей, якія адкрыта выказваюць свае думкі, волю і настрой, адразу пабольшае.

І пашырыцца вызвольны нацыянальны рух, які пакуль існуе толькі як ідэя. Не стае яму арганізаванасці таму, што акупацыя ў нас не вонкавая, а ўнутраная. З кім, маўляў, змагацца? З сабой і за сябе ж! Са сваім рабствам, страхам, з небяспекай канчатковай страты сваёй нацыянальнай адметнасці. Без якой ні грамадзяніна, ні народа не бывае.

Я пераконаны, што нас не адзінкі, а значна больш. Тых, каму дарагая дзяржава, яе нацыянальная адметнасць, яе свабода. Што ж рабіць нам, гатовым да таго, каб жыць, а не хавацца? Каб выхоўваць дзяцей, а не заўтрашняе папаўненне "апарату"? Каб не хаваць ад сораму вачэй пры сустрэчах з людзьмі практычна любой іншай краіны?

Сустракацца. Пабачыцца. Усе мы даўно не бачыліся. Амаль што забыліся на тое, якая гэта будзённая асалода: сустрэча са сваімі! Нам нікуды не трэба ехаць, каб сустракацца. Мы ўсе тут. Толькі і трэба, што прапанаваць таму, хто побач, сваю руку і плячо. Мы ж з вамі тутэйшыя. Не будзем больш пазбягаць адзін аднаго.

Газета гэта робіць — мы з вамі. Не пазбягайце сваіх і вы.

ГЕНАДЗЬ СУДНІК

Дзякуй вам, нястомныя добразычліўцы!

Учора завяршылася знаходжанне ў нашай вобласці дэлегацыя Эвангельскай Акадэміі "Бадэн" з Нямеччыны на чале з доктарам сп. Ульрыхам Локманам. Сямёра гасцей — актывісты гуманітарнага пазадзяржаўнага міжнароднага руху — былі запрошаны да нас магілёўскім камітэтам "Дзеці Чарнобыля". Доктар Локман і кіраўнік камітэта Н.Рослава — добрыя і даўнія знаёмыя. Па лініі Акадэміі і камітэта існуюць даволі трывалыя гуманітарныя зносіны і кантакты. Мясцовая ўлада не аднойчы з гэтай нагоды праяўляла да камітэта раўнасць, каб не сказаць больш. На гэты раз улада пагадзілася сустрэцца з пасланцамі гуманітарнай місіі. Відаць таму, што: па-першае, афіцыйныя структуры выкарыстоўваюць любую магчымасць прасачыцца ў Еўропу, якая практычна аб'явіла рэжыму дыпламатычны байкот. Па-другое, надта непрыглядна выглядае наша краіна ў сваёй барацьбе з гуманітарнай дапамогай, якая паступае на "чарнобыльскія адрасы" з-за мяжы. Вакол гэтых пытанняў, з тым, каб палепшыць аб сабе ўражанне і зменшыць недавер гасцей, і вяло начальства гаворку ў кабінетах Дома саветаў.

Астатні час місія займалася тым, дзеля чаго, уласна, і прыехала. Наведвала экалагічна небяспечныя прадпрыемствы, наладжвала новыя сувязі і знаёмствы, вывучала дзейнасць грамадскіх арганізацыяў. Учора візіт завяршыўся прэс-канферэнцыяй для журналістаў мясцовых і рэспубліканскіх выданняў. Пра яе мы распавядзем у наступным нумары.

Уласн. інф.

Семінар у "Світанку"

З 23 па 25 ліпеня БРГА "Аб'яднаны шлях", клуб "Альтэрнатыва" сумесна з Цэнтрам "Супольнасць" падзіла семінар-трэнінг на тэму "Эфектыўнае развіццё грамадскіх аб'яднанняў".

Семінар праходзіў у памяшканні санаторыя "Світанак", што непадалёк ад Мінску. Яго вядучымі былі прэзідэнт клубу "Альтэрнатыва" сп. У.Корж і сп.С.Зінкевіч, сябра таго ж клубу. Усяго ўдзельнічалі больш за трыццаць чалавек, якія прадстаўлялі дваццаць пяць маладзёвых арганізацыяў Беларусі, у т.л. і Магілёўшчыны.

На семінары аднапачасова з абменам інфармацыяй і ведамі праводзіліся і розныя "гульні", якія давалі моладзі магчымасць праявіць свае лепшыя здольнасці ў розных галінах грамадскіх ведаў, бо сітуацыі, прапанаваныя падчас іх, былі вельмі падобныя на жыццёвыя. Такім чынам, у кожнай новай "гульні" абавязкова з'яўляўся свой незапланаваны лідэр, які мусіў найбольш дакладна і хутка знайсці рашэнне, бо каманды былі абмежаваныя ў часе і спрачацца за лідэрства не было калі.

На асноўным трэнінгу закраналіся актуальныя праблемы, якія ўзнікаюць у працэсе арганізацыі аб'яднанняў, разглядаліся сістэмы кіравання ў арганізацыях, тыпы крызісаў і шляхі выхаду з іх, а таксама такія важныя пытанні, як стратэгічнае планаванне, чалавечыя рэсурсы і лідэрства ды іншыя. Адначасова на семінары па прапанове гарадзенскай дэлегацыі сабраўся Устаноўчы Сход рэспубліканскага маладзёвага Прэс-клубу. У яго склад увайшлі хлопцы і дзяўчаты амаль з усіх гарадоў Беларусі.

Напрыканцы ад'езду, у вечар, усе ўдзельнікі з радасцю прынялі ўдзел у старадаўніх беларускіх гульнях каля вогнішча, дзе спявалі беларускія народныя песні...

Дзяніс НОВІКАЎ.

Ліцэй бароняць ад улады

25 ліпеня ў Мінску адбыўся пікет у абарону Беларускага Гуманітарнага Ліцэя, які ўлады задумалі выгнаць з памяшкання ў цэнтры сталіцы. У пікеце ўзялі ўдзел разам з маладымі людзьмі таксама і дарослыя, якім неабыякавы будучы лёс адзінай у краіне цалкам беларускамоўнай навучальнай установы.

Пікетоўшчыкі трымалі плакаты з надпісамі: "Прэч рукі ад Ліцэя!", "Усё лепшае ўладам?", "Захаваем Ліцэй" ды іншыя. Удзельнікі пікету паведамілі карэспандэнту ТМ, што па судовых рашэннях ужо апісаная ўся маёмасць Ліцэя. Але яны будуць працягваць бараніць свае правы, і сабралі ўжо 3 тысячы подпісаў пад сваімі патрабаваннямі.

Шмат людзей падыходзілі да пікету і цікавіліся падрабязнасцямі гэтай справы, а некаторыя падпісваліся без усякіх распытванняў. Дарэчы, усе ўдзельнікі пікету размаўлялі выключна па-беларуску. Прысутнічаў сярод іх і бел-чырвона-белы парасон, які мусіў нагадваць нацыянальную сымболіку. Свае галасы да пратэсту далучылі і дэлегаты II Зьезду беларусаў свету. Такім чынам беларускі Ліцэй атрымаў і сусветную падтрымку.

Дзяніс НОВІКАЎ.

"Не верьте проповедникам пацифизма и миролюбия..."

Прыкладна так выказаўся, звяртаючыся да салдат Пашкаўскай вайсковай часткі пасля прынясця імі вайсковай прысягі, праваслаўны святар, якога запрасілі "асвяціць" урачыстасць. Зараз ніводнае паважаючае сябе мерапрыемства не праходзіць без гэтага хрысціянскага рытуалу. Але ў нашай краіне "праваслаўнага атэізму" (лукашэнкаўскае славазлучэнне) царкоўныя служкі вымушаныя дэманстраваць падтрымку дзяржаўнага рэжыму, а не адстойваць уласна свае хрысціянскія каштоўнасці, у ліку якіх міралюбнасць і пацыфізм —адны з першых. Таму так недарэчна ўспрымаліся з вуснаў святара словы, болей падыходзячыя чалавеку "в погонах", але ніяк не чалавеку "в рясе".

Зрэшты, нядзельнае прынясце прысягі ў палку беларускай арміі менш за ўсё нагадвала мерапрыемства, маючае хоць нейкую нацыянальную адметнасць. Увесь рытуал цалкам адпавядаў стылю савецкіх часоў. Аб службе і вайсковым абавязку на ўрачыстасці, падчас якой выступілі камандзір, намеснік мэра горада, маці навабранца і святар, распавядалася ў абстрактным духу. Аб Беларусі не ўспаміналі.

Бацькі і сябры маладых салдат, для якіх гэты дзень быў днём адчыненых дзвярэй, па-добраму былі ўражаныя чысцінёй вайсковай часткі і казармаў, здавалася, што тут за гэтым някепска даглядаюць. Дробязі накшталт жахлівага па сваёй антыэстэтыцы вайсковага памятніка ў самым цэнтры гарадка, залапанага чырвонай фарбай герба Пагоня на шыльдах адміністратыўных будынкаў, бедны і выпадковы скарб кніг у пакоі "воспитательной работы", чырвоныя штандары з ленінскімі выявамі змусілі звярнуць на сябе ўвагу толькі карэспандэнта ТМ, у якога, вядома, быў на ўсё "апазіцыйны позірк". Наведвальнікі, салдаты і афіцэры радаваліся добраму надвор'ю, хатнім пачастункам, сустрэчам з роднымі, нявестамі ды сябрамі.

Ну, а прыдзірлівы карэспандэнт памятаў, што дзень прынясця прысягі супадаў з Днём незалежнасці Рэспублікі Беларусь, аб якім, канешне, ніхто не рызыкнуў успомніць, паколькі пічыцца, што прэзыдэнцкі рэферэндум, не прызнаны ніякім у свеце, акрамя Расеі, скасаваў і гэты дзень, і гэтае свята. У нас цяпер іншым святам гонар — са слаўнага савецкага мінулага, якое імкліва робіцца сённяшнім і нават замахваецца на тое каб стаць будучым.

Кансэрватызм, у прыватнасці, у войску, палягае ў тым, што датычыць яго ўнутранага ладу, мэтадалёгіі і арганізацыі справы. Такі кансэрватызм — натуральны і, магчыма, неабходны. Але ў тым, што складае сённяшнія самы сэнс арміі, мэты яе рэфармавання, ён не патрэбен, бо прынясе толькі шкоду і небяспеку. Між тым, зараз у нашай арміі яго заахвочваюць і падтрымліваюць. І гэтага не атрымалася схаваць нягледзячы нават на "новы ход": запрашэнне святара для рытуалу асвячэння. Па іроніі лёсу якраз гэтая з'ява выглядала найбольш кансэрватыўнай у параўнанні з іншымі фрагментамі ўрачыстага цырыманіялу. Таму, відаць, і пакінула яна салдат цалкам абыякавымі.

Г.С.

Фэстываль будзе жыць!

Музычнае свята хрысціян усіх канфесій адбылося ў Магілёве ў традыцыйныя ліпеньскія дні. Юбілей прайшоў прыгожа, узнёсла, пераможна і...сціпла. У гэтым была асэнсаваная пазіцыя яго стваральнікаў — Фонду фэстываля.

Яшчэ напачатку года адмовіліся ад паўнавартага фэстывалю-конкурсу нягледзячы на ўжо прыдбаны вопыт, на шмат новых ідэй, на вялікую цікавасць да ўдзелу ў фэсце калектываў з розных краінаў свету. Бо эканамічнае становішча Беларусі кожны з нас ведае не па лічбах статыстыкі, а па ўласнай жабрацкай кішэні. Да таго ж, страта аднаго з галоўных фундатараў — Фонда Сораса, палітыка падпільноўвання з боку ўлады (да якой у свой час быў накіраваны ліст з прапановай аб падтрымцы і садзейнічанні) пераканалі нас, сяброў Фонду фэстывалю, у справядлівасці прынятага рашэння.

Сумненняў у тым, што "Магутны Божа" насуперак павінен адбыцца, не было. А тое, што гарадскія ўлады далучыліся да нашай справы толькі пасля таго, як афішы ўжо абвясцілі аб пачатку свята, магчыма, і да лепшага. Дзякуй Богу, што ўзялі на сябе значную частку выдаткаў.

А фэстываль здзейсніўся ў адпаведнасці з задумай. На працягу трох дзён пад скляпеннямі старажытнага храма праходзілі канцэрты лаўрэатаў конкурсаў папярэдніх гадоў. Узнёслыя спевы мужчынскага камернага хору "Унія", мінскага "Санoруса", Гарадзенскай капэлы, Хора Царквы ў Гонар Маці Божай Усіх Тужлівых Радасці, хора касцёла Святога Станіслава, Дзяржаўнага Акадэмічнага народнага хору імя Цітовіча, грузінскага "Баграты", аздобленыя галасамі салістаў Ларысы Дарэнскай, Гаянэ Хасцян, Таццяны Цыбульскай, Віктара Скарабагатава і чароўнымі гукамі аргана Кацярыны Кафанавай зніталі непараўнальныя перліны высокай духоўнай і мастацкай вартасці.

Да здзяўлення чыноўнікаў не было ўрачыстага адкрыцця-закрыцця з прывітальна-абяцальнымі словамі ад паперы, а вяршыняй свята стаў гала-канцэрт, які, па словах аўтарытэтных музыкаў краіны, зрабіў бы гонар лепшым залам свету.

Бясспрэчна, паспрыяла гэткаму ўражанню непараўнальная акустыка і цудоўнае мастацкае асяроддзе касцёла. Упершыню ў гісторыі экуменічнага фэстывалю адначасова ішла Святочная літургія ў Саборы Трох Свяціцеляў з удзелам Хора Царквы ў Гонар Маці Божай Усіх Тужлівых Радасці і мужчынскага хору з Грузіі "Баграты" (што ў перакладзе — Царква) і Ўрачыстая Імша Архікатэдры Св. Станіслава, дзе салісты, хор і аркестр "Санорус" бліскуча выканалі "Месу" Шуберта.

Парафіяне праваслаўнага храма былі зачараваныя незвычайнай прыгажосцю службы, а Апостальскі Нунцый Казімір Грушэўскі ў захапленні ўсклікнуў: "Гэтая меса вартая Папы!" Якія яшчэ доказы патрэбныя да жыццяздольнасці ідэі фэста — **яднанне людзей у незалежнасці ад іхняга веравызнання.** "Незалежнасць ад нацыянальнасці" штогод пацвярджае геаграфія ўдзельнікаў. Сёлета да традыцыйных Беларусі, Украіны, Расеі, Польшчы, ЗША, Галандыі, Нямеччыны далучылася Грузія. Гэта было адзінае выключэнне сярод запрошаных на юбілейны фэст былых лаўрэатаў. Бо калі прэзыдэнт Цэнтра культуры ў Кутаісі пачуў калядны канцэрт "Уніі" ў касцёле, ён змусіў нас паабяцаць абавязкова запрасіць калектыў з Грузіі. "Выключэнне" стала сапраўдным упрыгожваннем юбілея.

"Незалежнасць ад узросту" забяспечыла пляцоўка ля касцёла. Духавы аркестр Зволеня, пекныя дзяўчаты з Чыхачынку, паненкі, хлапцы і нават дзядулі ў нацыянальных строях расквечвалі касцёльную плошчу ўжо з раніцы. А тры вечары запар лепшыя рок-гурты Беларусі — "Палац", "Новае Неба", "Плато" супольна з маладымі выканаўцамі і ансамблямі Польшчы і Беларусі ладзілі вельмі разнастайную праграму.

Мяркую, цалкам спраўдзіліся леташнія словы Народнага артыста РБ, кіраўніка "Беларускай Капэлы" Віктара Скарабагатава: "Існуе духоўная опера і мае быць духоўны "рок". Няхай гэтая думка нязвыклая для часткі грамадства, але яе разумела моладзь, што прыйшла да касцёла. Таму так адрознівалася большасць яе ад натоўпу поп-дыскатэк. І пакінем самой моладзі вырашаць тое, як ёй выказваць свае пачуцці.

Зусім незразумелым падавалася, чаму бел-чырвона-белыя стужкі — сымбаль Беларусі са старажытных часоў — настолькі кранаюць міліцыянтаў, намнога больш, чым, скажам, чырвона-белыя колеры "Coca-Cola", пад чыёй сымболікай чамусьці быў арганізаваны канцэрт "ля фантана". На паў-слове быў спынены апошні вечар, дзе цудоўным заканчэннем сталася развітанне "Палаца", калі на заклік "Жыве Магілёў! Жыве фэстываль!" шматгалосная плошча адказвала купалаўскімі словамі "Жыве Беларусь!"...

Нельга не адзначыць на V-ым фэстывалі і найцікавейшыя майстар-класы, якія падзілі Віктар Скарабагатаў і Аляксандр Тэвасян, прарэктар Расійскай Харавой Акадэміі, і віншавальны ліст Фонда Сораса, і экскурсію па гісторыі фрэскавага роспісу, якую прафесар, намеснік старшыні БНФ Юры Хадыка паўтарыў двойчы. Таксама былі выкананы традыцыйная прэм'ера беларускага кампазітара Аляксандра Літвіноўскага і падрыхтаваная нястомным кіраўніком "Санoруса" Аляксеям Шутом старажытная "Нясвіжская меса". Усё гэта — ў пацвярджэнне словаў напачатку артыкула: прыгожы, узнёслы, пераможны! Нават неба расквеціла свята прыгожай вясёлкай, якая ззяла над касцёльнай плошчай, калі астатні горад апанаваў дождж!

Фэстываль завершыўся. Фэстываль будзе жыць! Ужо распрацоўваецца мадэль наступнага фэсту. Ягоны "хросны бацька" пробашч Уладзіслаў Блін нагадаў дэвіз: "Магутны Божа" абдымае Беларусь". І як жа сорамна за краіну, у якой такі фэстываль праз сваіх заснавальнікаў штогод вымушаны адстойваць свае права на жыццё...

АЛЕНА БАРЫСАВА,
сябра Фонду
"Магутны Божа".

Ад ТМ — у дадатак

У апошні дзень фэстывалю "старшыня яго аргкамітэта", намеснік старшыні гарвыканкама Н.Аўдзеева правяла прэсавую канферэнцыю. Журналісты амаль што не задавалі пытанняў, бо ім давялося выслухаць маналог. Прысутныя былі проста шакіраваныя выступам дзяржаўнай чыноўніцы, якая, здаецца, не сказала з нагоды фестывалю ніводнага шчырага слова. Нават заўсёды спакойна-сялібны прафэсар В.Роўда не вытрымаў такога павароту падзей і ўсхвалявана запярэчыў чыноўніцы, падкрэсліўшы дрэнныя адносіны гарадской улады да міжнароднага свята духоўнай музыкі. Сваю крыўду выказалі і сябры Фонду фэстываля, чыімі намаганнямі (без выканкама) ён і быў праведзены.

Але засмуціць Н.Аўдзееву фактамі аказалася не так проста. Яна працягвала з абаяльнай усмешкай даводзіць сваё: гарвыканкам зрабіў вельмі шмат для таго, каб "Магутны Божа" ўпрыгожваў духоўнае жыццё магілёўцаў і гасцей горада. Адно толькі ў сувязі з фэстывалем не спадабалася намесніку старшыні гарвыканкама. А менавіта тое, што "нецвярозая і несвядомая частка моладзі" размахвала на канцэртах нацыянальнымі сцяжкамі і падтрымлівала артыстаў лёзунгам "Жыве Беларусь!". Гэта ОМОН справядліва, па словах Н.Аўдзеевай, расцэньваў як парушэнне грамадскага парадку.

Уладу, вядома, можна зразумець. Фэстываль адпачатку збірае вакол сябе патрыятычна настроеных людзей. Двойчы на ім прысутнічаў і вітаў гледачоў і артыстаў Зянон Пазьняк. Гэтым разам госцем фэстываля быў Юры Хадыка. Велічным акордам кожнага фэстывалю гучыць у Магілёве гімн "Магутны Божа" на верш "ворага народа" Натальлі Арсеньневай. Свае прызы артыстам вызначаюць мясцовыя суполкі БНФ ды іншых дэмакратычных арганізацыяў. Усё гэта ўладу нэрвуе і непакоіць.

Ну і сказалі б пра гэта адкрыта! Але для ўлады нашай характэрны зусім іншы мэтад: думаць — адно, гаварыць —іншае, рабіць — трэцяе...

Вось чаму ніякай надзеі на тое, што адбудзецца наступным летам у Магілёве чарговы фэстываль "Магутны Божа", у газеты ТМ няма. Хаця так хацелася б памыліцца...

РЭДАКЦЫЯ.

Дзень незалежнасці ў Магілёве

Напаўлірычныя нататкі

27 ліпеня паўтара дзесятка сяброў Беларускага Народнага фронту сабраліся ў скверы ля Дома Быту. Свята загадзя было вырашана адзначыць па-сямейнаму, без маніфэстацыяў ды мітынгаў. Вядома ж, заяўку гарадская арганізацыя БНФ падавала. У ёй прасіла дазволіць правесці шэсце й мітынг, але, як сталася ўжо звычайным, гарвыканкам адмовіў, спаслаўшыся на выніκі рэферэндума...

Было яшчэ паведамленне гарвыканкаму ад В.Цурпанава, які прасіў не разглядаць ягоны рух па вуліцах горада ў атачэнні родных, блізкіх ды сяброў як шэсце, а таму каб міліцыя не рабіла аніякіх захадаў па яго затрыманню.

Аднак міліцыя чакала. У скверы стаяла тры легкавікі з людзьмі ў цывільным і ў мундурах, "газік" у двары Дома Быту, некалькі афіцэраў "прагульваліся" ў наваколлі сквера. Ля ГУМа, дзе ўдзельнікі святкавання прыпыніліся для наведвання крамы, да іх праявілі цікаўнасць каля дзесятка афіцэраў Цэнтральнага РАУС. Адзін з іх, маёр, перадаў папярэджанне начальніка РАУС наконт забароны ладзіць шэсце ці мітынг. Гэтую размову здымалі на відэа з процілеглага боку вуліцы.

"Сямейнае" кола міліцыя "вяла" да гатэля "Магілёў", дзе адзін з іх, у цывільным, пацікавіўся далейшым кірункам апекаваных, бо, відаць, надакучыла хадзіць па такой жары. Эстафету прынялі два легкавікі РАУС, якія спыняліся на кожным прыпынку за аўтобусам, у якім паехалі сябры БНФ. Працягвалі яны суправаджэнне і далей, аж да памятнага крыжа на магіле Цішкі Гартнага, куды група святкуючых падыйшла ўжо пад бел-чырвона-белымі сцягамі.

Там быў разасланы абрус і ўзнятыя чаркі за тых, хто аддаў сваё жыццё ў барацьбе за незалежнасць. Двойчы афіцэры міліцыі пад'язжалі да "стала" й цікавіліся ці ня будуць потым хадзіць па вуліцах горада тыя, хто сабраўся. Зноў былі здымкі на відэа з машыны.

Але на гэта людзі не звярталі ўвагі. Яны слухалі беларускія песні, чыталі вершы, абменьваліся навінамі. Потым пайшлі да возера, дзе павіншавалі адпачываўшых там са святам, што тыя ўспрымалі са здзіўленнем...

Ці варта было падымаць, мабыць, увесь склад Цэнтральнага РАУС і частку Ленінскага дзеля таго, каб забяспечыць...а, дарэчы, што? І яшчэ адна навіна. У ноч з 26-га на 27-е ліпеня на асвятляльнай вышцы стадыёна "Спартак" зьявіўся бел-чырвона-белы сцяг, які заставаўся там і 28-га.

НЕ ЗАТРЫМАНЫ.

"Мы дапамагаем з чыстага сэрца..."

За мяжу зараз ездзяць даволі шмат людзей, — хто за машынамі, хто на адпачынак, хто ў турпадарожжа. Але ў асноўным нашы грамадзяне пасылаюць туды сваіх дзетак, карыстаючыся ў тым ліку запрашэннямі асобных замежных сем'яў. Адпраўляючы дзяцей у падарожжа, некаторыя бацькі зусім не думаюць аб гэтых людзях, наадварот: яны кажуць, што ім за гэта плацяць свае ўрады, здымаюць многія падаткі, і даюць дзецям цвёрдыя загады прывезці не менш трох "баулаў" падарункаў.

У чэрвені гэтага года я адпачываў у Нямеччыне па запрашэнні маіх даўніх сяброў ксяндза Ежы Сабкавяка, ягонае сястры і хатняе эканомкі пані Бэаты. Яны палякі, якія ўжо пятнаццаць год жывуць у ФРГ, прапаведуючы слова Божае. Я пацікавіўся, адкуль у іх узнікла жаданне дапамагаць беларусам. Лічыцца, што палякі ў замежжы перш за ўсё дапамагаюць сваім суайчыннікам...

— Мы дапамагаем тым, хто маюць больш патрэбы ў гэтым, — адказаў мне ксёндз. — Вы пацярпелі ад камунізму, Чарнобылю і працягвае цярпець ад дыктатуры. І яшчэ я люблю Беларусь і лічу, што палякі і беларусы — братнія народы. Менавіта гэта адна з падставаў маёй дапамогі беларусам.

Далей я даведаўся, што сям'я, якая захоча ўладкаваць на пэўны час хаця б адно дзіця, павінна ўзяць на сябе ўсе абавязкі па яго ўтрыманню, у тым ліку лекавую апеку, самы праезд і г.д. Усё гэта каштуе значнай сумы грошай, якую ніхто гэтым людзям не вяртае. Зрэшты, яны такога і не патрабуюць, бо лічаць патрэбным дапамагаць тым, хто жыве горш за іх.

— І мы будзем прымаць беларускіх дзетак нягледзячы на любыя цяжкасці, — дадаў пан Сабкавяк.

Я ведаю, што ў гэтай сям'і летась адпачывалі адразу 12 (!) дзетак з Беларусі. І пані Бэата, да прыкладу, працуючы ў трох месцах, знаходзіла час займацца і з гэтымі дзецьмі. Выдаткавала, дарэчы, свае грошы на тое, каб яны павесяліліся ў парку атракцыёнаў...

Некаторыя з вас, шаноўныя чытачы, скажуць: лёгка ім быць шчырымі, калі яны маюць з чаго. Так, шмат у якіх сэнсах мы бяднейшыя за іх. Але ўсё, што яны робяць для нашых дзяцей, ідзе з чыстага сэрца і не мае, як след, аніякай карысці.

СЯРЖУК ГІРКІН.

Кто кого содержит?

НЕ секрет, что даже в нынешних условиях, когда стараниями государства свободная экономика удушается на каждом шагу, определенное расслоение общества все-таки продолжается. Одной из тех категорий граждан, которых традиционно относят к "богатым", являются частные предприниматели. Чаще всего мы контактируем с теми из них, что занимаются торговлей, и поэтому я решил узнать, насколько лёгким и доходным является сейчас это занятие. На рынках часто приходится слышать из уст "лукашенковского электората" в адрес торгующих фразы типа: "спекулянты, торгаши проклятые, ни хрена не делают, а деньги гребут лопатой. Шли бы на завод работать!" Некоторые, может, и пошли бы, но благодаря "продуманной" экономической политике руководства заводы "запущены" до основания. А там, где предприятия постигла "стабилизация и рост производства", — зарплаты едва хватает на хлеб и молоко, да и ждать ее приходится зачастую неделями, а то и месяцами. Поэтому "работа на себя" для многих остается гораздо более привлекательной, чем на государство.

Моя собеседница уже несколько лет трудится в сфере частной торговли. Она согласилась рассказать о том, чего не знают сторонние наблюдатели.

ИТАК, сначала нужно было оформить бумаги и заплатить за само право заниматься торговлей. Все это, естественно, потребовало определенных усилий, времени и средств. На сегодняшний день за право заниматься частной торговлей, а также за свое рабочее место следует отдать немалую сумму. Место на стадионе стоит 1 млн. 100 тыс. рублей в месяц. Чтобы не мокнуть под дождем и снегом, нужна торговая палатка. Она приобретается за отдельную сумму. Далее, фиксированный налог — 760 тыс. рублей. Если доход превышает определенный уровень, то к этой сумме добавляется еще 12% от суммы, превышающий этот уровень. А получаешь ты прибыль или нет —никого не волнует, сначала заплати. Но это еще не все. Заплатив 1 млн. 100 тыс. рублей за место на стадионе, предприниматель не может рассчитывать на нормальное обслуживание. Для того, чтобы попасть в туалет, надо заплатить 500 рублей. Вроде бы мелочь, а неприятно. Один звонок по телефону — 1200 рублей. Получая миллионы с каждого человека, руководство стадиона не брезгует сдирать деньги и за такие услуги, складывая из подобных "мелочей" новые миллионы прибыли.

Товар, естественно, нужно где-то хранить, ведь не каждый станет таскать тяжелые сумки из дома и обратно. В камере хранения одно место — 7 тыс. рублей (сколько сумок — столько мест). Те, кто хранят товар на квартирах в соседних домах, платят по 200-250 тысяч в месяц. За стоянку машины возле стадиона тоже надо платить. Самое интересное, что начальство стоянки ***не гарантирует сохранности имущества!***

Чтобы доставить товар из Москвы, нужно запратить 20-25 S, из Польши — 50-100 S, Турции — 500 S. К стоимости дороги стоит добавить и дополнительные расходы. Например, "за пересечение границы" (чтобы таможня не "трясла" и быстро пропускала), тут уж сумма зависит от случая: кому как повезет. На рынках Польши — полный беспредел. Грабежи и поборы происходят средь бела дня. Бритоголовые "быки", приставляя нож к груди, требуют отдать деньги или забирают вещи. Часто обкладываются данью автобусы — это может произойти и на рынке, и в дороге, и на границе. Местную полицию безопасность приезжих по каким-то причинам не волнует (догадайтесь, почему). Не все в порядке с безопасностью и в Москве, и в Турции.

НАШЕ (наше ли?) государство тоже абсолютно не беспокоится о безопасности своих граждан. Ему некогда, надо парады устраивать. Это "неправильные" американцы авианосцы посылают туда, где кто-либ о обидел их гражданина. А у белорусских (?) властей даже мысли не возникает, что государство для того и предназначено, чтобы всячески защищать интересы своих градан, где бы они не находились.

После дорожных приключений, уже дома начинаются свои. Во-первых, это кражи из автомобилей на стоянке. Во-вторых, это кражи на самом стадионе. "Трясет" торговцев налоговая инспекция. Ежедневно там появляются группы инспекторов из трех районов города и областной налоговой полиции. Лица, носящие гордое название "налоговый полицейский", запоминаются своим крайне неуважительным, часто просто хамским отношением к предпринимателям. Однажды, "высадив десант" на стадион, они устроили натуральный "шмон", который надолго запомнится торгующим. Особенно, надо думать, той девушке, которой они надели наручники. Очень старательные ребята. А чего им не стараться, если власть их и науськивает, дает им карт-бланш на любые жесткие действия по отношению к "частникам"? Иногда прибывающих с товаром из-за границы встречают прямо на вокзалах, чтобы сразу же изъять так. наз. "пошлину на ввоз". Назначают ее, исходя не из реальной, а "таможенной стоимости", т.е. той, которую назовет инспектор. Таким образом, какие-нибудь тапочки за 70 центов по прихоти "встречающих" могут, после пересечения границы, начать стоить 2-3 S. И исходя из такой вот стоимости (иногда в 2-3 раза превышающей реальную) приходится платить эту пошлину предпринимателям на стадионе.

Нельзя иметь при себе личные деньги, — если найдут, будет плохо, последуют карательные санкции. Если не выписал отрывной талон (часто просто не успел, особенно, когда много покупателей) — то можно получить штраф за сокрытие дохода. Минимальная сумма такого "подарка" — 300 тыс. рублей (не считая изъятой суммы "сокрытия"). Возня с этими талонами большая, ведь нужно: брать деньги, давать сдачу, отдавать товар, отвечать покупателям почти одновременно. Причем талон должен заполняться и отрываться до того, как будут получены деньги. Когда клиент уходит примерить вещь, талон также должен заполняться (или отрываться). А если покупатель в последний момент передумает? По словам предпринимателей, все контролирующие органы даже к мелким отклонениям от "порядка" относятся довольно жестко. Чуть что —составляют акт. И, соответственно, — штраф. После нескольких таких вот "залетов" можно лишиться лицензии на право торговли и пойти искать работу на "запущенных" заводах (на радость лукашистам).

Но не только гос. органы мешают работать предпринимателям. Говорят, даже на "Спартаке" бродит доморощенный рэкет, собирая по 20 S с палатки. (А я возмущаюсь бездействием наших властей в деле защиты сограждан от рэкета где-то в Польше!) Получается, что администрация рынка и "правоохранительные органы" не могут обеспечить элементарную безопасность на компактной территории. Поэтому не лишне будет им напомнить, что живут они (и не так уж плохо) во многом за счет денег предпринимателей. На стадионе около 800 палаток. Нетрудно сосчитать, сколько миллионов выходит в месяц. Плюс телефонные, туалетные и входные сборы. Даже с учетом налогов суммы довольно приличные. Вроде бы можно обеспечить нормальные условия для тех, кто платит. Если, конечно, думать про это.

ВСЕ "проверяющие", "руководящие" и "правоохранительные" чиновники кормятся, по крайней мере официально, из бюджета. Однако можно сказать, что они на содержании у предпринимателей: значительную часть бюджета составляют налоговые и другие платежи "частников", как "стадионных", так и остальных. Ведь "запущенная" промышленность лишь требует денег, а не дает их. Ждать поступлений от сельского хозяйства — просто смешно. Остается лишь контрабанда и "свои" коммерческие структуры. Но эти деньги, как известно, в бюджет не поступают. Так что, имея основным источником дохода бюджет, чиновники всех мастей должны были бы быть прямо заинтересованы в увеличении числа богатых, состоятельных людей и в развитии независимых предпринимательских структур. Ведь только в этом случае они могли бы рассчитывать на увеличение жалованья...

Но у нас, при "рыночном социализме", все происходит иначе. "Вертикаль" и всевозможные контролеры могут получать зарплату ***не из бюджета и не гласно*** (таковы, оказывается, результаты "референдума"). Да и без всяких референдумов "руководители" могут сами себя финансировать путем сбора взяток так, что официальное жалованье спокойно пойдет детишкам "на Сникерсы". Поэтому сейчас власть создает как можно больше запретов, указов, инструкций, декретов и т.п., мешающих нормальному функционированию частного бизнеса.

Кстати, то, что нынешняя власть и предпринимательство — вещи несовместимые, понимают не только демократы, но и оппозиционные коммунисты. Самый известный из них — Валерий Щукин, с которым я беседовал во время V съезда БНФ, охарактеризовал режим Лукашенко как колониальный монополистический капитализм, дикий и бесчеловечный. Это означает то, что правящая хунта ведет себя как колонизатор, заинтересованный в сиюминутном набивании карманов народными деньгами. Такая власть оставляет лишь немного крупных, "приближенных к телу" структур, давая только им возможность обогащаться. Даже на рынке заметна такая тенденция: те, кто содержат 5-6 торговых мест, чувствуют себя совсем не плохо и в акциях протеста не участвуют. В целом же предприниматели отмечают, что покупательная способность граждан постоянно снижается. Рынок — самый надежный барометр, точно отмечающий любые изменения в экономике. Есть у людей деньги —больше покупают, денег нет —торговля замирает. Тут ничего не припишешь и команду "увеличить товарооборот" не дашь.

К ЧЕМУ же следует готовиться частным предпринимателям на том же "Спартаке"? По большому счету — к новым "наездам" властей. Как этому можно противостоять? Ответ достаточно банален: бороться за свои права. Надо осознать, что ты — налогоплательщик, и содержишь за свои кровные и налоговую инспекцию, и милицию, и чиновников вплоть до самого главного из них. Который, кстати, нашел такие слова: "вшивые блохи", "жирные коты", "фашисты-лавочники" для тех, кто ничего не просит у государства, да еще платит ему огромные суммы. Чего хорошего можно ждать от власти, большинство представителей которой — выходцы из колхозов-совхозов, воспитанные на лютой ненависти к тем, кто не хочет зависеть от них и называется "предприниматель", если не еще ужасней — "бизнесмен"? Негативное отношение это идет у нас с самого верха государственной пирамиды, хотя оттуда иной раз и раздаются лукавые уверения в поддержке предпринимательства. Тем более, что поддержку регулярно обещают лишь "производителям", но никак не "торгашам". Как будто первые могут существовать без вторых.

Меня могут одернуть: у них, торговцев, денег хватает, пускай платят! Но в любом случае затраты предпринимателей автоматически увеличивают цену товара. Так что чем больше будут они платить, тем больше придется платить и нам при покупке. Так что каждый из нас в принципе заинтересован в том, чтобы издержки торговцев были минимальными. А пока в цену товара входят и налоги, и взятки, и различные поборы. Постоянный рост курса доллара тоже "облегчает" наши карманы. Да и купить валюту сейчас — большая проблема (а при "плохом" Богданкевиче было намного проще), вывезти ее — проблема опять: справку дают лишь на 200 S, причем все данные фиксируются. Короче говоря, все мы связаны с предпринимателями гораздо в большей степени, чем это может показаться на первый взгляд. Им же остается или молча сносить все пакости, устраиваемые властями, постоянно готовясь к худшему, или все-таки объединяться и бороться за свои интересы.

Власть же действует по принципу: молчишь — значит доволен.

Виталий МАРЧЕНКО, корреспондент ТМ.

ДАЎНІНА І СУЧАСНАСЦЬ

Ці друкаваліся раней кнігі ў Магілёве?

(Працяг гістарычнага агляду І.Пушкіна)

Вялікі ўклад унесла Магілёўшчына ў станаўленне і развіццё друку на Беларусі. Але ж спачатку варціць сказаць пра тое, што старажытная Магілёўшчына мае ў сваім актыве не толькі друкаваную кнігу на розных мовах і алфавітах, але і рукапісную. Так, да нашага часу дажылі такія рукапісныя кнігі, што пісаліся ці былі вядомыя на магілёўскай зямлі, як Аршанскае евангелле (XIII ст.), Летапіс Аўрамкі (XV ст.), Баркалабаўскі летапіс (XVI-XVII ст.ст.), Магілёўская хроніка (XVII-XIX ст.ст.), інш. Магілёў быў адным з цэнтраў рукапісання і рукапіснай кнігі. А пасля атрымання ім у 1577 годзе Магдэбургскага права пачынаецца этап развіцця друкарскай справы ў горадзе.

Але спачатку патрэбна назваць імя славутага сына Мсціслаўшчыны Пятра Цімафеевіча Мсціслаўца, які разам з выхадцам з-пад Менску Іванам Федаровічам быў першадрукаром на маскоўскіх землях.

З 1616 года ў нашым горадзе пачала дзейнічаць друкарня, вядомая ў Беларусі пад назвай Магілёўскай брацкай друкарні. Існавала яна з перапынкамі аж да 1773 года. Выпусціла звыш 50 кніг розных назваў. Першымі кнігамі друкарні былі "Служэбнік" (1616) і "Евангелле вучыцельнае" (1619), апошнім — "Часоўнік" (1773). У ёй друкаваў сваё "Окружное пастырское послание" Георгі Каніскі — архіепіскап Беларускі.

У Магілёўскай брацкай друкарні друкаваў свае кнігі і сын магілёўскага бургамістра, усім вядомы Спірыдон Собаль. Ён адкрыў друкарню ў Кіеве (1628 г.), у Куцейне пад Воршай, Буйнічах. У Магілёве выдаў "Букварь языка славеньска" (1630), "Псалтыр" (1636-38 г.г.) і інш. Разам з ім вялікую ролю ў развіцці беларускай кнігі адыграў ігумен Магілёўскага Багаяўленскага брацтва Іаіль Труцэвіч. Ён быў аўтарам шматлікіх прадмоў да выданняў, пераважна недыгурпічных. Значны след у развіцці кнігадрукавання пакінуў бакалаўр філасофіі і вольных мастацтваў, магістр тых жа навук, здабытых у Віленскай езуіцкай акадэміі (першай вышэйшай навучальнай установе на землях Беларусі) Максім Вашчанка. Ён з сынам сваім Васілём быў заснавальнікам Магілёўскай школы гравюры к. XVII п. XVIII ст.ст. М.Вашчанка ўвайшоў у гісторыю як уладальнік друкарні, якая выпусціла ў свет на працягу 1695-1707 гг. шэсць назваў кніг з гравюрамі.

У канцы XVIII ст. была адкрыта Магілёўская друкарня, заснаваная архіепіскапам С.Богуш-Сестранцэвічам. У ёй на працягу 1774-1794 гг. было выдадзена больш за 50 назваў разнастайных кніг на рускай, польскай, лацінскай і французскай мовах. Сярод іх такія, як "Французская граматыка", "Каляндар Беларускі" і інш. Увогуле, гэтая друкарня паклала пачатак грамадзянскаму друкаванню не толькі на Магілёўшчыне, а нават і на Беларусі.

У 1774-1844 г.г. дзейнічала Магілёўская кансісторская друкарня, дзе для друку прымяняўся прыняты ў Расійскай імперыі грамадзянскі шрыфт, распрацаваны беларусам Ільёй Капіевічам. Менавіта ў гэтай друкарні ў 1777 годзе была выдадзена першая на тэрыторыі Беларусі кніга на рускай (расійскай) мове "Учреждения для управления губерний".

У 18 ст. таксама эпізадычна займалася кнігадрукам і ваеннапаходная друкарня Галоўнага штаба 1-й расійскай арміі. У ёй была надрукавана манаграфія славутага магілёўца і вядомага ў Еўропе лекара, доктара медыцыны і хірургіі К.І.Грум-Гржымайла "О колтуне" (1828 г.)

Трэцюю частку ўсяго друку ў другой палове 19 пач. 20 ст.ст. выпускала Магілёўская губернская друкарня (1833-1917 гг.)

Патрэбна адзначыць такія выданні, як "Памятныя кніжкі Магілёўскай губерніі (1861-1916)", "Агляды Магілёўскай губерніі" (1879-1915), "Вопыт апісання Магілёўскай губерніі" пад рэдакцыяй А.С.Дэмбавецкага (кн. 1-3 1882-1884) і іншыя. Аднак побач з ёй у другой палове 19 ст. у Магілёве з'явіліся прыватныя друкарні Х.Эліяшберга, Ш.Фрыдланда, Я.Падземскага і інш. У 1910 г. было 7 прыватных друкарняў. Яны актыўна і шмат працавалі. Напрыклад, у друкарні Фрыдланда (1881-1917) было выдадзена 109 кніг, Падземскага (1816-1917) — 111 кніг.

Наогул у пачатку 20 ст. Магілёў стаў буйным цэнтрам друку Беларусі (на другім месцы апасля Мінску). У горадзе за 1801-1917 г.г. надрукавана было каля 800 выданняў (больш за 1300 тамоў). Прычым у 1908 г. выходзіла 15 кніг у год, у 1911 — 51. Нават і блізка нельга праводзіць параўнанні з сённяшнім днём. Да таго ж, у той час было адчынена 10 паліграфічных прадпрыемстваў: А.Шнэйдэра (1901-12 гг. надрукавана 6 назваў кніг), А.Сыркіна (1904, 1), І.Клаза і М.Кагана (1910-17, 16), Ш.Іофе (1920, 1), А.Шнэйдэра і Ш.Шайна (1911, 1), І.Клаза (1913-1917, 22) і г.д. У дзяржаўнай і прыватных друкарнях выдавалася літаратура на расійскай мове, а таксама на сумесных пачатках з выдаўцамі іншых гарадоў па-польску, у прыватнасці творы Ю.Крашэўскага, У.Сыракомлі, Ю.Кажанеўскага і інш.

Адказы на крыжаслоў, апублікаваны ў 12-м нумары Тыднёвіка

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 7. Сладніца. 8. Рупнасць. 9. Бубен. 11. Груза. 12. Скрыганне. 15. Зносак. 18. Капрыз. 19. Раскоша. 20. Радно. 21. Умова. 24. Шклавар. 26. Задуха. 27. Сорам. 31. Падлізнік. 33. Асоба. 34. Краса. 35. Далонька. 36. Падстава.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Спружына. 2. Здзек. 3. Сцежка. 4. Вучань. 5. Дабро. 6. Сцізорык. 10. Агатка. 13. Папрадуха. 14. Паняверка. 16. Нечоўкі. 17. Ушчунак. 22. Газнік. 23. Парастак. 25. Характво. 28. Частка. 29. Ліхтар. 30. Аброк. 32. Краты.

ПА СТАРОНКАХ БЕЛАРУСКАГА ЗАМЕЖНАГА ДРУКУ

У 7-ым нумары ТМ мы знаёмілі вас з артыкулам з газеты "Ніва" — тыднёвіка беларусаў у Польшчы, якая выходзіць у Беластоку. У ім, між іншым, аўтар згадваў пра ваяводскую ўрачыстасць адкрыцця ў мінулым годзе Пачатковай школы ў Кляшчэлях, на якой прысутнічалі прэм'ер-міністры Польшчы і Беларусі. Сённяшняя сустрэча з публікацыяй "Нівы" прапануе, у нейкім сэнсе, своеасаблівы працяг таго здарэння.

Беларускі тэатр у Кляшчэлях

18 красавіка г.г. у ПШ у Кляшчэлях адбыўся IV агляд сцэнічнай творчасці. У мерапрыемстве ўдзельнічалі школьнікі з многіх мясцін Беласточчыны. У выніку атрымалася аж пятнаццаць пастановак. Мерапрыемства сарганізавалі БГКТ (Беларускае Гуманітарна-Культурнае Таварыства ў Польшчы — ТМ) і Мейскагмінная ўправа ў Кляшчэлях.

ЯКІ РЭПЕРТУАР

згасціў на сцэне сёлетняга агляду? Першымі выступілі дзеткі з Дубін. Яны паказалі школьную п'есу "Віфлеемская ноч". Гэты твор падрыхтавала Надзея Гаган з думкай пра школьную ёлку. Дарэчы, перакладала яна сцэнарый з польскай мовы.

За Дубінамі выступілі дзяўчаты з Чыжоў са сцэнкай "Ой, прадай бабулька бычка". Выступленне дзяўчат было класнае, на жаль кароткае.

Паклоннікі сцэнічнай творчасці з Ласінкі прадставілі п'есу "Як звяры школу будавалі". Маладыя акцёры з Ласінкі атрымалі бурныя апладысменты.

Васіль Сегень, настаўнік беларускай мовы ў Старым Корніне, разам са сваімі вучнямі, падрыхтавалі п'есу "Пярэстая красуля". Кленікі прыехалі з пастаноўкай сцэнічнага твора "Хто вінаваты". А энтузіясты тэатра з Рыбалаў прывезлі аж дзве п'есы — "Пінскую шляхту", падрыхтаваную вучнямі пачатковай школы і "Жураўлінае пяро" ў выкананні самадзейнікаў з Дома культуры ў Рыбалах. Нараўскія школьнікі прадставілі твор "Хлопчык у лесе".

— Нашы вучні вельмі любяць гэту п'есу, — сказала Ніна Абрамюк, метадыст па беларускай мове і заадно энтузіястка школьнага тэатра ў Нарве.

Не падвяла і Гайнаўка. Адтуль прыехалі не толькі вучні са школьным тэатрам, але і самадзейнікі з Гайнаўскага дома культуры. Гэтыя апошнія паказалі ў выглядзе лялечнага тэатра п'есу "Пшанічны каласок". Вучні ПШ N 2 у Гайнаўцы паставілі "Конскую кніжку". Тэатральная група з гайнаўскай школы N 3, з якой працуе сп. Валянціна Дмітрук, паставіла спектакль "Лёс і ўдача". З бельскай "тройкі" (ПШ N 3 — ТМ) было дзве пастаноўкі — "Гэты цуд завецца кніга" і "Хто вінаваты". А вучні ПШ у Дубічах-Царкоўных згралі таксама ў дзвюх п'есах — "Зямля" і "Несцерка".

АСАБЛІВАСЦІ

сёлетняга агляду — гэта несумненна пошукі новага, жывога рэпертуару. Як у выпадку Ласінкі. Сцэнарый лёгкі і жартаўлівы, вельмі адпаведны для малодшых дзетак, напісала працаўніца культурнай установы, спадарыня Анна Станько. Трэба дадаць, што ў Ласінцы тэма пабудовы новай школы займае самае важнае месца ў жыцці мясцовага грамадства. Відаць таму дзеткі так добра зайгралі свае ролі.

— Рыхтаваліся мы ў апошняй хвіліне. Да таго захварэў адзін акцёр і трэба было дзень перад выступленнем мяняць сцэнарый, — кажа Анна Станько.

Пра недахоп сцэнічнага рэпертуара на беларускай мове ведаюць і гавораць усе настаўнікі.

— Дзеткам патрэбны сучасныя тэмы. На жаль, няма бліскучага сцэнічнага матэрыялу для дзяцей, — наракалі многія.

Нягледзячы на цяжкасці, можна гаварыць пра адраджэнне беларускага тэатра. Як сказаў ва ўступным слове адзін з арганізатараў — зацікаўленне сцэнічнай формай узрасло ў чатыры разы.

— Нашай мэтай з'яўляецца пашырэнне і развіццё роднай беларускай мовы, — гаварылі арганізатары.

— Такія выступленні надоўга застануцца ў нашых сэрцах і памяці, — сказаў дырэктар ПШ у Кляшчэлях Юрый Якубоўскі.

З боку дырэкцыі і настаўнікаў гэтае школы адчувалася вялікая гасціннасць і цёплы прыём.

Тэатр, вядома, вельмі ўнушальна ўздзейнічае на дзяцей і моладзь і што галоўнае ў сённяшні час — пагодзіць агрэсію. Тады няхай шкадуюць тыя, што не прысутнічалі на аглядзе беларускіх школьных тэатраў!

Ганна КАНДРАЦЮК

НА ЗДЫМКАХ: Дзяўчаты з Чыжоў; Агляд вялі вучаніцы IV класа Бася Ваўрусевіч і Кася Ігнацюк з дапамогай настаўніцы беларускай мовы Ірэны Тамашук.

Магілёўская гарадская арганізацыя БНФ

распачынае збор подпісаў жыхароў горада. Просім запоўніць гэты падпісны ліст і даслаць у рэдакцыю газеты.

Мы, жыхары горада Магілёва, што падпісаліся ніжэй, патрабуем адмяніць аплату за праезд у грамадскім транспарце г. Магілёва для дзяцей школьнага ўзросту.

N	Прозвішча, ініцыялы	Месца жыхарства	Подпіс

Тыднёвік Магілёўскі 14

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Інфармацыйна-аналітычная газета, заснаваная Магілёўскай гарадской асацыяцыяй "КОЛА СЯБРОЎ".

Зарэгістравана ў Дзяржкамітэце Рэспублікі Беларусь па друку за № 831.

Газета выходзіць па пятніцах, пераважна на беларускай мове..

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 212030 г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

ТЭЛЕФОНЫ: 31-04-15, 22-97-82

Газета набрана і надрукавана афсетным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.М.Свярдлова. Зак. 14. Тыраж 2100 асобнікаў.